

δημοφώνως ἀποφασίσῃ τὰ μέτρα ἵνα ἀσφαλίσῃ τὴν ἰδικὴν μας ὑπαρξίν καὶ εὐδαιμονίαν. Τὰ ἐμπορικὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα ἡ Ἀγγλία, ὄντα εἰς διάθεσιν καὶ εἰς χρεῖαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπαναστατημένων λαῶν, θέλει σύρωσιν εἰς τοῦτο τὴν ψῆφον ὅλων τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, καὶ ἐπομένως, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου, πρέπει νὰ κλίνωσι καὶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς πολιτικῆς μας ἀποκαταστάσεως· ἀλλ' ἐὰν κατὰ δυστυχίαν λησμονήσαντες τὰ ἱερά μας χρέη πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, πρὸς πατρίδα, καὶ πρὸς θρησκείαν καὶ πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους μας, ἀφίστητε ἢ διὰ ἀμέλειαν, ἢ δι' ἀνανδρίαν, ἢ διὰ νέα καὶ παλαιὰ μας πῆθη καὶ προχωρήσῃ ὁ τύραννος, καὶ αὖθις νὰ κατακτήσῃ τοὺς τόπους μας, παραιτήσατε τότε τὴν πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας καὶ ὑπερσπίσεως παρὰ τῶν ἄλλων βασιλείων.

Οἱ καλοθεληταὶ μας, διὰ νὰ ἔχωσι δικαίωμα νὰ προβάλωσι τὴν ἀναγνώρισιν μας, πρέπει νὰ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ εἰποῦν: οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ αἷμά των ἀποκατεστάθησαν εἰς ἔθνος, ἀπέκτησαν τοὺς πατρικοὺς των τόπους καὶ τοὺς βασιτοῦν μὲ τὰ σπαθία των. Ἡμεῖς λοιπὸν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἀμερικανῶν, ἡμικοροῦμεν καὶ μᾶς πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν καὶ νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ὁμοθρήσκους μας καὶ τοὺς συναδελφούς μας Γραικοὺς. Χωρὶς τούτων αἱ μισοῦσαι ἡμᾶς δυνάμεις θέλει ἐναντιωθῶσιν ἰσχυρῶς, λέγουσαι, ὅτι λείπει ἡ ὑπόθεσις καὶ ὁ λόγος τῆς ἀναγνωρίσεως μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχη δικαίωμα κἀμμία ξένη δύναμις νὰ παραγγείλῃ πρὸς ἄλλην νὰ ἀφήσῃ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τὰς ἐπαρχίας της, τὰς ὁποίας ἔτι κυριεῖται μὲ τὰ ὄπλα της. Δὲν εἶναι δύσκολον πρὸς τοῦτους, ὅτι οἱ ἀγαπώντες τὴν ἔλευσιν τῆς οὐθωμανικοῦ κράτους, νὰ ἀναβάλωσι μὲ κάθε πρόσχημα τὰς τελευταίας ἀποφάσεις τῆς Συνόδου, διὰ νὰ δώσωσιν ἐνταυτῶ καιρὸν πρὸς τοὺς Τούρκους νὰ καθυποτάξωσι πάλιν τοὺς ἑλληνικοὺς τόπους, ἢ διὰ τῆς τῶν ὄπλων ἰσχύος, ἢ διὰ τῆς διαφθορᾶς καὶ ἀσυμφωνίας μας, καὶ οὕτω νὰ λείψῃ ἡ αἰτία καὶ νὰ ματαιωθῇ ὁ σκοπὸς τῆς συνελεύσεως. Ἄλλ' ἐὰν ἡμεῖς ἀνδρείως πορευθῶμεν καὶ μὲ κἀνὲν ἐνδοξον κατόρθωμα ἀνδειχθῶμεν τῆς προπατορικῆς ἀρετῆς διάδοχοι, ἐνῶ τὸ ἱερόν αὐτὸ συνέδριον ἀνακυλιῇ ἀκόμη τὰς τύχας μας, οὐδεμὴ ἀμφιβολία πλέον, ὅτι τῶν ἐναντίων αἱ ἐπιβουλαὶ θέλει ἀμέσως πέσωσιν ὅλαι καὶ ἡ τύχη μας ὡς τάχιστα ἀποφασισθῇ. Ταῦτα οὖν εἰδότες, ἀδελφοὶ ὁμογενεῖς, σᾶς ἐξορκίζομεν ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ νὰ κερτερῆτε καὶ ἀνδρίζετε καὶ ὁμογνωμηθε, τὰ κάλλιστα πρόσχοντες (:) καὶ πολεμοῦντες πάσαις δυνάμεσι τὸν ἀδυσώπητον ἐχθρὸν

μας, ἵνα μετ' οὐ πολὺ ἀπολαύσητε βεβαίως τὸ ἄθλον τῶσων θυσιῶν καὶ ἐνδοξῶν ἀγώνων.

Ἐρρωσθε.

(Ἐκ Κερκύρας, 20 Αὐγούστου, τῆ α' Τρυγητίου (Σεπτεμβρίου) 1822.

Εἰς τῶν γνωστῶν φίλων σας.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὁ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας πολὺς γινόμενος λόγος περὶ λύσσης καὶ θεραπείας αὐτῆς ἀνέμνησέ μοι φάρμακόν τι πολὺ φημιζόμενον πρό τινων ἔτι ἐτῶν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ὡς προληπτικὸν τῆς τρομερᾶς ταύτης νόσου. Τὸ φάρμακον τοῦτο, μυστικὸν κρατούμενον ὑπὸ τῶν μοναχῶν τῆς ἐν Σαλαμῖνι μονῆς τῆς Φανερωμένης, πολλοὺς δηχθέντας ὑπὸ λυσσῶντων ἢ ὑπόπτων κυνῶν προσεῖλκυεν εἰς τὴν μονὴν ταύτην, ἔθθα οἱ μοναχοὶ ὑπέβαλλον τοὺς νοσοῦντας εἰς τακτικὴν δι' αὐτοῦ θεραπείαν.

Τῆς περὶ τῆς θεραπείας ταύτης φήμης λαθῶν γινῶσιν καὶ ὁ ἰατρός τοῦ βασιλέως Ὁθωνος μακαρίτης Ραῖζερ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ εἶδος καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου τούτου, μὲ προσεκάλεσε νὰ συμμεθέξω τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐκδρομῆς εἰς Φανερωμένην, ἔθθα οἱ ἅγιοι πατέρες προθύμως παρέτχον ἡμῖν ἀπάσας τὰς ζητηθείσας πληροφορίας περὶ τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ἐν συντόμῳ ἀναφέρω ἐν τῷ «περὶ τῶν ὠφελίμων φυτῶν τῆς Ἑλλάδος» γερμανιστὶ ἐκδοθέντι τῷ 1862 πονήματί μου.

Ἡ θεραπεία αὕτη τῶν μοναχῶν σύστατο εἰς ἐσωτερικὴν λήψιν τοῦ φαρμάκου τούτου συνισταμένου ἐκ δύο οὐσιῶν, τῆς μὲν φυτικῆς, τῆς δὲ ζωικῆς, κατὰ ἴσα μέρη ἀναμεμιγμένων καὶ εἰς λεπτὴν κόνιν παρασκευαζομένων. Καὶ ἡ μὲν φυτικὴ οὐσία τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο εἶναι ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης τοῦ ἐν τῇ βοτανικῇ καλουμένου *Marsdenia erecta* (Lin.) φυτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀσκληπιοειδῶν, ὅπερ κοινῶς ἐν Ἑλλάδι καλεῖται *Ψόφιος* καὶ φύεται ἀφθόνως εἰς τὰ παραποτάμια μέρη, ἰδίως δὲ παρὰ τὸν Κηφισὸν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐν τῇ ἀπέναντι τῆς Φανερωμένης παραλίᾳ μεταξὺ Ἐλευσίνος καὶ Μεγάρων. Ἡ δὲ ζωικὴ οὐσία εἶναι ἔντομά τινα τῆς τάξεως τῶν κολεοπτέρων καὶ τοῦ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γνωστοῦ γένους ὑπὸ τὸ ὄνομα *Mylabris*, τὰ ὁποῖα συλλέγοντες οἱ μοναχοὶ καὶ περῶντες διὰ μίτου ἐν εἶδει κομβολογίου ἀπεξήραινον εἰς τὸν ἥλιον. Τὰ ἔντομα ταῦτα παραλλάσσοντα εἰς τρία ἢ τέσσαρα εἶδη διάφορα κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν χρωματισμόν, συνήθως δὲ χρώματος κιτρίνου ἢ ἐρυθροῦ μετὰ μελκινῶν ταινιῶν ἐπὶ τῶν ἐλύτρων αὐτῶν, ἀναφαίνονται εἰς μεγάλην πληθὺν κατὰ

τούς μήνας Μάιον καὶ Ἰούνιον ἐπὶ τῶν ἀνθέων τῶν μεγάλων ἀκανθῶν (γομαραγαθῶν).

Παρατηρητέον, ὅτι τὰ ἔντομα τοῦ γένους Μυλαβρις συγγενεύουσι μετὰ τῶν καθαριδῶν καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἱαματικὰς ιδιότητες, εἰς ἐλάσσονα ὅμως βαθμὸν μὴ εὐρισκομένης δὲ τῆς ἀληθοῦς καθαρίδος (*Lytta vesicatoria*) ἐν Ἑλλάδι, δύνανται καὶ μυλαβρίδες νὰ ὀνομασθῶσιν *ἑλληνικαὶ καθαρίδες*, αἵτινες ὡς φαίνεται ἦσαν γνωσταὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, χρησιμεύουσαι διὰ τὴν παρασκευὴν ἐκδορίων. Ὡς πρὸς δὲ τὸ φυτὸν, τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης τοῦ ὁποίου μετεχειρίζοντο οἱ μοναχοὶ ὡς τὸ ἕτερον συστατικὸν τοῦ κατὰ τῆς λύσεως φαρμάκου τούτου, εἶναι γνωστὸν ὅτι διάφορα ἀσκληπιοειδῆ εἶναι δηλητηριώδη, καὶ ἐν τῇ ἰατρικῇ ἦσαν ἄλλοτε ἐν χρήσει καὶ ὡς ἀντιφάρμακα ἐτέρων δηλητηριῶν. Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ περιλαμβάνεται καὶ τὸ *κύναρχον*, περὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἀρχαῖοι εἶχον τὴν ἰδέαν, ὅτι φονεύει τοὺς κύνας, τοὺς λύκους καὶ τὰς ἀλώπεκας.

Ἐκ φήμης ἔμαθον προσέτι τελευταῖον, ὅτι καὶ ἐν τῇ πλησίον τοῦ Κρανιδίου μονῇ τῶν Διδύμων μεταχειρίζονται οἱ μοναχοὶ φάρμακόν τι κατὰ τῆς λύσεως ἀποτελεσματικῶς ὡς βεβαιοῦσιν οἱ λαβόντες πεῖραν αὐτοῦ. Περὶ τῶν συστατικῶν τοῦ φαρμάκου τούτου δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν πληροφορίαν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀπαρτίζεται. Ἴσως ἀκριβῆς τις ἐξέτασις τῶν ἀρμοδιῶν καὶ ἐκτέλεισις ἐπιστημονικῶν πειραμάτων περὶ τῶν φαρμάκων τούτων δὲν θὰ ἦτο ὄλιγος ἀνάξια τοῦ κόπου, ἀφοῦ ἐπὶ τοσαύτας σειρὰς ἐτῶν κατώρθωσαν οἱ μοναχοὶ τῶν μονῶν τούτων νὰ διατηρήσωσιν ἀκμαίαν τὴν περὶ τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως αὐτῶν πίστιν τοῦ κοινοῦ.

Τῇ 21 Ἀπριλίου 1886.

ΔΡ. Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ

ΒΑΘΜΙΑΙΑ ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

Οἱ ἱστορικοὶ ἐξηγοῦσι συνήθως τὴν παρακμὴν τῶν ἐθνῶν διὰ τῆς καταστάσεως τῶν ἠθῶν, τῶν θεσμῶν, τοῦ χαρακτήρος, κλπ. Τοῦτο εἶνε ὑπό τινα ἔποψιν ἀληθές. Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι εἶνε ὀπωσοῦν ἀσφαεῖς. Ὑπάρχει εἰς τὸ φαινόμενον τῆς παρακμῆς τῶν ἐθνῶν αἰτία τις βαθυτέρα, πλησιεστέρα, ὀργανικὴ, ἐπιδρῶσα διὰ τῆς διαδοχῆς ἐπὶ τῶν διαδεχομένων ἀλλήλας γενεῶν. Ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν οἱ ἱστορικοὶ λησμονοῦσιν ἐντελῶς. Ἐπὶ μακρὸν ἔτι χρόνον θέλομεν ἴσως ἀγνοεῖ τὰ ὀργανικὰ ταῦτα αἰτία, ἀλλ' ἡ ἄγνοια ἡμῶν οὐδόλως ἀναιρεῖ τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν. Ἠκολούθησαμεν βῆμα πρὸς βῆμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὴν ἐπὶ χίλια ἔτη διαρκέσασαν παρακμὴν τῆς

Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Παρατηρήσαμεν εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῶν βυζαντινῶν τὴν πλαστικὴν ἱκανότητα τῶν Ἑλλήνων ἐξαφανιζομένην ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἀπολήγουσαν εἰς τὰ ἄκαμπτα ἐκεῖνα ἰχνογραφήματα, εἰς τὰ ἄτονα καὶ ἄνευ ἐκφράσεως πρόσωπα τῶν εἰκόνων τῆς ἐποχῆς τῶν Παλαιολόγων. Εἶδομεν τὴν φαντασίαν τῶν Ἑλλήνων στερευομένην καὶ περιοριζομένην εἰς ἀνουσίας τινὰς περιγραφάς, καὶ τὸ ζωηρὸν αὐτῶν πνεῦμα μεταβαλλόμενον εἰς φλυαρίαν κενὴν ἢ εἰς μωρολογίαν γεροντικὴν. Εἶδομεν τέλος τοὺς πολιτικούς χαρακτήρας σμικρυνομένους ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οἱ τελευταῖοι μεγάλοι ἄνδρες τῶν βυζαντινῶν ἤθελον εἶσθαι μέτριοι ἄνθρωποι εἰς πᾶν ἄλλο μέρος. Τὸ καθ' ἡμᾶς, ὑπὸ τὰ καταφανῆ καὶ ψηλαφητὰ ταῦτα φαινόμενα (τὰ μόνα ὅσα περιγράφουσι οἱ ἱστορικοὶ), ἀνεγνωρίσαμεν μυστηριώδη τινὰ ἐργασίαν τῆς φύσεως, βραδεῖαν, μοιραίαν, ἐπιδρῶσαν ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων, τὰ ὅποια παρήκμασαν χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσωσι καὶ μετέδωκαν ἐν σειρᾷ γενεῶν εἰς τοὺς ἐπιγόνους αὐτῶν μετ' ἐπιτάσεως πάντοτε τὸ σπέρμα τοῦ θανάτου.

(Ἐκ τοῦ περὶ «ψυχολογικῆς κληρονομίας» συγγράμματος τοῦ Bibot)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐκ Καλλιγορίας ἐξάγονται κατ' ἔτος εἰς Εὐρώπην μεγάλα ποσότητες ὄστων ζώων. Τὰ ὄστα ταῦτα χρησιμεύουσι εἰς κατασκευὴν λαβῶν μαχαριῶν καὶ ἄλλων ὀστέινων σκευῶν ἢ ἀξία αὐτῶν εἶναι 200 δρ. κατὰ τόννον. Τὰ ὄστα τῶν ποδῶν τῶν ζώων χρησιμεύουσι εἰς κατασκευὴν ἐλαίου· ἐκ τῶν τεσσάρων ποδῶν βοῦς ἐκθλίβεται ἡμίσεια λίτρα ἐλαίου. Τὰ ὄστα τῶν πλευρῶν εἶναι μᾶλλον περιζήτητα, πωλούμενα μέχρι 400 δρ. κατὰ τόννον· ἐκ τούτων κατασκευάζονται ψῆματα ὀδόντων καὶ παραπλήσια ἄλλα μικρὰ ἐργαεῖα. Ἐκ τῶν ὀστῶν τῶν κνημῶν, πωλουμένων πρὸς 150 δρ. τὸν τόννον, κατασκευάζονται κομβία καὶ λαβαὶ ἀλεξιβρόχων. Τὰ λοιπὰ ὄστα καὶ τὰ ἀπορρινήματα τῶν μνημονευθέντων κείνται, καὶ διὰ τοῦ ἀνθρακὸς αὐτῶν καθαρίζεται ἡ σάκχαρις. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ βράζουσι τὰ ὄστα, χρησιμοποιοῖται εἰς κατασκευὴν κόλλας, ὥστε οὐδὲν ἀπολύτως χάνεται.

Τὸ Δελτίον τοῦ ἐν Βρυξέλλαις ἐμπορικῶ μουσείου μεταφράζει ἐκ τινος πορτογαλικῆς ἐφημερίδος τὰ ἐπόμενα. «Προσεκλήθημεν σήμερον νὰ ἐπισκεφθῶμεν γερμανικὸν ἀτμόπλοιον, ἀνήκον εἰς τὸν στόλον τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, ὃν διωργάνωσεν ἡ ἐν Βερολίνῳ Γεωγραφικῇ ἐταιρίᾳ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταστήσῃ γνωστὰ ἀπανταχοῦ γῆς τὰ προτόντα τῆς γερμανικῆς βιομηχανίας καὶ νὰ κατανικήσῃ τὸν συναγωνισμὸν τῆς βιομηχανίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ βιομηχανικοῦ πολέμου εἶ-